

Nr 141.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående vissa anslag till riksförsäkringsanstalten; given Stockholms slott den 1 mars 1946.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Gustav Möller.

Utdrag av protokollet över socialärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 1 mars 1946.

N ä r v a r a n d e:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena UNDEÉN, statsråden WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, GJÖRES, ERLANDER, DANIELSON, VOUGT, MYRDAL, ZETTERBERG, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet anför chefen för socialdepartementet, statsrådet Möller.

I årets statsverksproposition har Kungl. Maj:t på min hemställan under femte huvudtiteln, punkterna 34 och 35, föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, för budgetåret 1946/47 beräkna

dels till riksförsäkringsanstalten: avlöningar ett förslagsanslag av 2 995 000 kronor,

dels ock till riksförsäkringsanstalten: omkostnader ett förslagsanslag av 308 000 kronor.

Anledningen till att nämnda anslag i statsverkspropositionen upptagits med allenast preliminärt beräknade belopp var att jag vid tiden för statsverkspropositionens avlåtande räknade med att 1938 års arbetarskyddskommitté inom kort skulle avgiva betänkande med förslag till lag om skydd mot ohälsa och olycksfall i arbete m. m. Ett på detta betänkande grundat

förslag till ny arbetarskyddsorganisation skulle nämligen väsentligt påverka medelsbehovet för bland andra myndigheter även riksförsäkringsanstalten. Enligt numera erhållna upplysningar är emellertid kommitténs betänkande att vänta först efter ytterligare någon tid. Vid sådant förhållande kan därå grundad proposition icke föreläggas riksdagen under innevarande budgetår. Jag anhåller därför att till fortsatt behandling få upptaga berörda anslagsfrågor.

1:o) **Riksförsäkringsanstalten: Avlöningar, förslagsanslag.**

Budgetår	Anslag	Nettoutgifter
1944/45	2 867 000	3 021 546
1945/46	2 995 000	—
1946/47 (förslag)	3 100 000	—

Kungl. Maj:t har den 8 juni 1945 fastställt följande personalförteckning för riksförsäkringsanstalten:

Personalförteckning.

Befattning	Lönegrad
<i>Tjänstemän å ordinarie stat.</i>	
1 generaldirektör	C 12
5 byråchefer	A 30
1 byrådirektör	A 28
2 förste aktuarier	A 26
3 förste byråingenjörer	A 26
2 förste byråsekreterare	A 26
1 förste aktuarie	A 24
1 förste byråingenjör	A 24
3 förste byråsekreterare	A 24
1 kamrerare	A 22
9 aktuarier	A 21
4 byråingenjörer	A 21
14 byråsekreterare	A 21
3 förste kontorsskrivare	A 17
12 kontorsskrivare	A 15
1 kassör	A 14
1 materialförvaltare	A 12
9 kansliskrivare	A 11
3 kontorister	A 9
1 värmeledningsskötare, tillika reparatör, av 1:a klass	A 8
2 förste expeditionsvakter	A 7
38 kanslibiträden	A 7
6 expeditionsvakter	A 5
100 kontorsbiträden	A 4

Tjänstemän å övergångsstat.

3 ledamöter och byrådirektörer A 28

Extra ordinarie tjänstemän i högre lönegrad än den 20:e.

3 byråchefer Eo 30
 1 byrådirektör Eo 28
 1 förste byråingenjör Eo 24
 7 förste byråsekreterare Eo 24
 2 aktuarier Eo 21
 2 byråingenjörer Eo 21
 7 byråsekreterare Eo 21

I samband med fastställandet av personalförteckningen har Kungl. Maj:t föreskrivit, att följande i förteckningen upptagna befattningar från och med den 1 juli 1945 tills vidare icke må uppehållas, nämligen två befattningar såsom kontorist i lönegraden A 9, en befattning såsom kanslibitråde i lönegraden A 7 och tolv befattningar såsom kontorsbiträde i lönegraden A 4.

Vidare har Kungl. Maj:t samma dag fastställt följande avlöningsstat för anstalten, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1945/46:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 1 006 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	» 37 400
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	» 1 585 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 366 600

Summa förslagsanslag kronor 2 995 000

I skrivelse den 29 augusti 1945 har *riksförsäkringsanstalten* gjort framställning om avlöningsanslag för anstalten för budgetåret 1946/47.

Anstalten har däri till en början lämnat vissa statistiska uppgifter till be-lysande av omfattningen av anstaltens verksamhet. Nämnade uppgifter, vilka avse åren 1943 och 1944 samt de sju första månaderna av år 1945 samt sedermera under hand kompletterats till att avse hela år 1945, äro av det innehåll följande tablå utvisar:

	1943	1944	1945
I anstaltens arbetsgivarförteckningar uppförda arbetsgivare	773 000	779 000	790 000
Inkomna anmälningar om olycksfall, som drabbat i anstalten försäkrade arbetare	150 105	149 542	160 833
Därav anmälningar om olycksfall, som drabbat statsarbetare	19 912	22 470	25 253

	1913	1944	1945
Ärenden jämlikt lagen den 14 juni 1929 om försäkring för vissa yrkessjukdomar	813	1 959	3 203
Inkomna framställningar jämlikt förordningen den 18 juni 1927 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring	9 497	9 958	6 460
Ärenden jämlikt förordningen den 28 juni 1941 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under hemvärnstjänstgöring.	343	368	199
Ärenden jämlikt förordningen den 28 juni 1941 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under tjänstgöring i civillförsvaret . . .	158	147	72

Riksförsäkringsanstalten framhåller, att skaderegleringsarbetet jämlikt olycksfallsförsäkrings- och yrkessjukdomslagarna torde komma att få i huvudsak oförändrad omfattning under nästa budgetår.

Vad angår militärsättningsärendena räknar anstalten med att försvarsberedskapens upphörande skulle föranleda en avsevärd nedgång i antalet nya sådana ärenden och härmed en minskning i tredje skaderegleringsbyråns (militärsättningsbyråns) under de senaste åren mycket betydande arbetsbörda. Dock kunde förutses, att byråns arbetsbörda även under nästa budgetår komme att bli mycket betydande. Ett stort antal av militärskadefallen komme nämligen att föranleda utgivande av ersättning under avsevärd tid framåt. Detta gällde särskilt de cirka 8 000 livräntefallen, av vilka över 5 500 inträffat under den förstärkta försvarsberedskapen. Fler-talet av dessa ärenden vore av den beskaffenhet att de med korta mellanrum måste omprövas och vore därför som regel avsevärt mera arbetskrävande än övriga fall. Vidare måste tagas i betraktande den stadigvarande ökning i antalet militärsättningsärenden, som uppkommit till följd av den genom 1941 års värnpliktslag genomförda förlängningen av de värnpliktigas utbildningstid, den av försvarets utbyggnad föranledda ökningen av antalet för utbildning inkallade värnpliktiga och av krigsmaktens fast anställda personal ävensom utvidgningen från och med den 1 juli 1944 av tillämpningsområdet för 1927 års militärsättningsförordning. På grund av den minskning i arbetet å tredje skaderegleringsbyrån, vilken vore att förutse, torde det bli möjligt att efter hand i viss utsträckning nedbringa antalet befattningshavare å denna byrå. Riksförsäkringsanstalten framhåller, att den hade sin uppmärksamhet riktad härå och komme att vidtaga alla inskränkningar, som med hänsyn till arbetets behöriga gång befunnes möjliga och lämpliga. Under loppet av budgetåret 1945/46 torde byråns personal kunna reduceras med 13 tillfälliga befattningshavare, varav 3 med amanuensgöromål och 10 med biträdesarbete. Dessutom syntes två av de tre tillfälligt inrättade befattningarna som byråsekreterare i lönegraden Eo 20 kunna avvaras. En av dessa befattningar torde emellertid med hän-

syn till den starka ökningen av arbetet å andra skaderegleringsbyråns avdelning för statens arbetare få överflyttas till denna avdelning. — Det må erinras om att Kungl. Maj:t på anstaltens framställning den 14 december 1945 förklarar hinder icke möta att verkställa berörda överflyttning för tiden till och med den 30 juni 1946.

I övrigt föreslår riks försäkringsanstalten följande personalförändringar, nämligen inrättande av en byråingenjörstjänst i lönegrad Eo 21 å arbetarskyddsbyrå och en aktuarief Befattning i lönegrad Eo 21 å försäkringsbyrå, uppflyttning av kamrerartjänsten från lönegrad A 22 till A 24 samt uppflyttning av sex i lönegrad Eo 20 placerade befattningar till lönegrad Eo 21.

Förslaget om inrättande å arbetarskyddsbyrå av en byråingenjörstjänst har tidigare framförts av riks försäkringsanstalten. En redogörelse härför har lämnats i propositionen nr 237/1945 angående vissa anslag till anstalten för innevarande budgetår, s. 7—9. Anstalten har tidigare motiverat förslaget i huvudsak på följande sätt.

Genom en den 1 juli 1944 ikraftträd ändring av arbetarskyddslagen skapades förutsättningar för bättre kontroll därå, att maskiner och redskap vid försäljning och upplåtelse äro försedda med nödiga skyddsanordningar och även i övrigt erbjuda betryggande säkerhet mot olycksfall och ohälsa (6 a §). För övervakande av bestämmelsens tillämpning inrättades från och med nämnda dag en byrådirektörsbefattning i lönegraden Eo 28 å riks försäkringsanstaltens arbetarskyddsbyrå. Lagändringen föranledde en högst betydande ökning av antalet ärenden på byrå av ifrågavarande slag. Vidare föranledde dessa ärenden ett betydligt större antal tjänsteresor än tidigare. Byrådirektören kunde därför icke i större utsträckning taga befattning med ärendenas förberedande behandling å byrå. För detta ändamål måste finnas tillgång till en kunnig och med arbetet väl förtrogen ingenjör, som under byrådirektörens ledning kunde självständigt utreda och i övrigt förbereda ärenden. Sådan förberedande behandling avsåg granskning av ritningar och hållfasthetsberäkningar samt upprättande av förslag till nya eller ändrade åtgärder för vinnande av erforderligt skydd mot olycksfall eller ohälsa.

Till stöd för sin nu föreliggande framställning i ämnet åberopar riks försäkringsanstalten, att den nye byrådirektörens arbetsbörda ytterligare undergått en betydande ökning. Antalet ärenden av hithörande slag hade under år 1944 mer än fördubblats i förhållande till antalet dylika ärenden år 1943 och en ytterligare ökning vore att förutse. Till stegringen i byrådirektörens arbetsbörda hade också bidragit nödvändigheten att utarbete allmänna föreskrifter för tillverkare och försäljare på skilda områden med hänsyn till 6 a § i arbetarskyddslagen. Till följd av nu anförda förhållanden hade en betydande anhopning av ärenden uppstått. Anstalten hade på grund härav fått mottaga berättigade klagomål från tillverkare, försäljare och kunder över att hos anstalten anhängiggjorda granskningsärenden icke avslutats inom skälig tid. Med hänsyn till det anförda finner anstalten,

att ett ytterligare uppskov med inrättandet av ifrågavarande befattning skulle föranleda synnerligen svåra olägenheter. Såsom tillräckligt kvalificerad innehavare av den begärda byråingenjörsbefattningen kunde man enligt anstaltens mening icke räkna med annan person än en ordinarie distriktsingenjör vid yrkesinspektionen. Anstalten förordar, att befattningen tills vidare upptages i lönegraden Eo 21.

Förslaget om inrättande av en aktuarietjänst i lönegraden Eo 21 å försäkringsbyrån motiverar anstalten sålunda.

Så kallade större arbetsgivare, d. v. s. arbetsgivare med i regel minst fem arbetare, påföras försäkringsavgifter med ledning av särskilda av dem avgivna dagsverks- och löneuppgifter. Dessa uppgifter underkastas givetvis före avgiftspåföringen en viss granskning och de felaktigheter, som därvid upptäckas, bliva rättade. Någon allsidig kontroll av uppgifternas fullständighet kan emellertid icke erhållas på detta sätt. För detta ändamål erfordras en granskning av arbetsgivarnas avlöningslistor och bokföring i övrigt. Enligt 17 § olycksfallsförsäkringslagen äger anstalten företaga en dylik granskning.

På grund av brist på personal har riksförsäkringsanstalten tidigare verkställt en sådan revision, vilken innebär ett tidsödande och vanskligt arbete, huvudsakligen endast i de fall, där en onormalt hög olycksfallsfrekvens givit anledning därtill. Från och med år 1938 bedrives emellertid revisionsarbetet i större omfattning. För ändamålet inrättades från och med den 1 juli 1939 en aktuariefattning i lönegraden Eo 21. Med hänsyn till de genom revisionen vunna resultaten har anstalten i sina petitaskrivelser för budgetåren 1940/41 och 1944/45 hemställt om inrättande av ytterligare en aktuariefattning. Dessa framställningar föranledde icke någon åtgärd.

Revisionsarbetet bedrives efter två linjer. Undersökning sker dels beträffande sådana arbetsgivare, som anmält ett anmärkningsvärt stort antal olycksfall i förhållande till den arbetsmängd, som redovisats i dagsverks- och löneuppgifter, dels länsvis beträffande arbetsgivare inom vissa yrkesgrupper. Hittills har revisionen avslutats för fyra län, medan den ännu pågår inom fem län.

Under tiden 1 januari 1938—31 juli 1945 ha sammanlagt 2 900 revisionsärenden avslutats. Den verkställda revisionen har föranlett ökning av antalet för riksförsäkringsanstalten kända årsarbetare med omkring 8 200, av de försäkringspliktiga avlöningssummorna med omkring 21 763 000 kronor, av försäkringsavgifterna med omkring 502 000 kronor samt av tilläggsavgifterna, vilka inbetalas till statsverket, med omkring 25 000 kronor. I de fall, där särskilt avsevärda felaktigheter förelegat, har arbetsgivaren åtalats. Av stor betydelse är uppenbarligen, att anstalten kan för arbetsgivarna påvisa, att skäliga åtgärder vidtagits för erhållande av största möjliga rättvisa vid fördelningen av försäkringsavgifterna dem emellan. Därest detta icke är fallet, kan arbetsgivarnas förtroende till anstalten komma att rubbas.

Enligt verkställda beräkningar skulle det med nuvarande personal dröja minst 40 år, innan länsundersökningar utförts för samtliga län. Detta måste anses synnerligen otillfredsställande. Undersökningsperiodens längd bör därför nedbringas högst avsevärt och borde om möjligt icke överskrida

10 år. För detta ändamål bör ytterligare en tjänsteman insättas på revisionsarbetet. Gjorda beräkningar utvisa, att undersökningsperioden härigenom skulle kunna nedbringas till omkring 15 år. Då ifrågavarande arbetsuppgifter i huvudsak äro av samma slag som de, vilka tillkomma den aktuarie, som nu ensam utför revisionsarbetet, bör ytterligare en aktuariebefattning i lönegraden Eo 21 inrättas.

Riksförsäkringsanstalten föreslår uppflyttning av befattningen som kamrerare från lönegraden A 22 till A 24 dels i utlåtande över en framställning i ämnet av centrala statsförvaltningens tjänstemannaförbund, dels i petitaskrivelsen för nästa budgetår. I sistnämnda skrivelse erinrar anstalten om att kamrerartjänsten tillkommit den 1 juli 1944 genom förändring av en aktuarietjänst i lönegrad A 21. Emellertid hade anstalten i petita för budgetåret 1944/45 hemställt, att berörda aktuarietjänst måtte förändras till en i lönegraden A 24 placerad kamrerarbefattning. Anstalten upplyser, att kamrerarens åligganden bland annat omfattade bokföring beträffande de av anstalten förvaltade fem fonderna och anstaltens 26 bankräkningar, kontroll att medel ständigt finnes tillgängliga för löpande utbetalningar, tillsyn att medel överfördes till räntebärande konto då så kunde ske, övervakning av den av kassören handhavda bokföringen rörande förvaltningen av statsmedel samt ansvaret i övrigt för anstaltens räkenskaper. Han hade vidare *att* kontrasignera alla utanordningar av medel från fonder och anslag, *att* kontrollera att fondernas inkomster och å kronodebetsedlar debiterade försäkringsavgifter inflyta, *att* verkställa kontroll av värdediariet över till anstalten i checker, växlar eller kontanter direkt inflytande penningmedel, *att* en gång i veckan inventera de av kassören handhavda kassorna, *att* på eget ansvar upprätta alla de rapporter, som röra anstaltens ekonomiska förvaltning, *att* upprätta och ansvara för de inventeringsinstrument över samtliga värdehandlingar, som skola föreligga vid varje budgetårs slut, *att* vid varje halvårsskifte till riksbanken lämna uppgift angående kapitalvärdet av där deponerade lånereverser, *att* till sammanträden med fondförvaltningen verkställa erforderliga sammanställningar och ekonomiska beräkningar rörande fonderna i och för placering m. m. *samt att* föra liggare över av arbetsgivare med s. k. självrisk deponerade värdehandlingar och för byråchefen å administrativa byrån föredraga frågor om utbyte eller komplettering av dessa säkerheter.

Anstalten framhåller, att kamrerarens åligganden blivit betydligt utökade sedan anstalten från och med den 1 juli 1937 fått ny instruktion för penningförvaltningen, innebärande bland annat, att fullständig bokföring med redovisning direkt mot statshuvudboken måst uppläggas, samtidigt som anstalten erhållit dragningsrätt på statsverkets checkräkning. Enligt anstaltens uppfattning vore anförda göromål av så kvalificerad och ansvarsfull beskaffenhet, att tvekan icke torde kunna råda om att kamrerarbefattningen borde placeras i lönegraden A 24.

Motiveringen till förslaget om *uppflyttning* av sex befattningar i lönegraden Eo 20 till lönegraden Eo 21 inleder anstalten med en erinran om att anstalten i petitaskrivelsen för innevarande budgetår framhållit, att under årens lopp 16 befattningar i lönegraden Eo 20 provisoriskt inrättats hos anstalten med anledning av den ständiga ökningen av arbetsbördan. Anstalten hade räknat med att dessa befattningar inom en icke alltför lång tidrymd skulle kunna uppflyttas till den lönegrad, vari de rätteligen borde vara placerade, eller den 21:a. De arbetsuppgifter, som anförtrotts befattningarnas innehavare, skilde sig nämligen kvalitativt på intet sätt från dem som åvilade befattningshavare i 21:a lönegraden och anstalten hade med hänsyn härtill i merithänseende såsom fullt likvärdiga ansett förordnanden i dessa båda lönegrader. På framställning av riksförsäkringsanstalten hade Kungl. Maj:t efter riksdagens godkännande från och med den 1 juli 1945 uppflyttat sju av de ifrågasvarande befattningarna till lönegraden Eo 21. Anstalten framhåller, att av de nuvarande nio befattningarna i lönegraden Eo 20 tre vore endast tillfälligt inrättade, ursprungligen för förstärkning av personalen å militärsämningsbyrån. Någon ändrad lönegradsplacering för sistnämnda befattningar ville anstalten icke ifrågasätta. Däremot ansåge anstalten, att de återstående sex befattningarna i nämnda lönegrad från och med nästkommande budgetår borde uppflyttas i lönegraden Eo 21. Anstalten lämnar härefter en utförlig redogörelse för de åligganden, som äro förenade med envar av berörda sex befattningar. Dessa kunna i korthet karakteriseras såsom två byråingenjörsbefattningar å försäkringsbyrån med alternerande tjänstgöring å byråns premiesättnings- och tekniska avdelning, två byråsekreterarbefattningar å första skaderegleringsbyrån, en byråsekreterarbefattning å andra skaderegleringsbyråns avdelning för statens arbetare samt en byråsekreterarbefattning å tredje skaderegleringsbyrån.

Riksförsäkringsanstalten övergår härefter till en beräkning av utgifterna för nästa budgetår under de särskilda i avlöningsstaten förekommande anslagsposterna.

Anstalten föreslår, att anslagsposten till *avlöningar till ordinarie tjänstemän* upptages till oförändrat belopp, 1 006 000 kronor.

Posten till *arvoden och särskilda ersättningar*, bestämda av Kungl. Maj:t, finner anstalten, med hänsyn till möjligheten att indraga den befattning som biträdande läkare, vilken inrättats i anledning av ökningen under kriget av militärskadeersättningsärendena, kunna minskas med kostnaden för berörda läkares arvode, 3 500 kronor, och alltså bestämmas till 33 900 kronor.

Rörande medelsbehovet under anslagsposten till *avlöningar till övrig icke-ordinarie personal* anför anstalten följande.

Avlöningskostnaderna för nuvarande extra ordinarie tjänstemän med undantag av en befattningshavare i lönegraden Eo 20 å tredje skadereglerings-

byrån torde kunna beräknas till omkring 1 441 000 kronor.

Utgifterna för avlöningar till extra tjänstemän utgöra för närvarande i runt tal 171 000 kronor för år och kunna för nästa budgetår beräknas till samma belopp.

Genom beslut den 8 juni 1945 har Kungl. Maj:t medgivit, att tjänsteman med lön enligt civila avlöningsreglementet eller 1 avd. civila icke-ordinarie-reglementet, vilken efter förordnandets kungörande till ansökning i den ordning, som är stadgad för tillsättande av förste byråsekreterare i lönegraden A 24 hos anstalten, av Kungl. Maj:t förordnas att under budgetåret 1945/46 å anstaltens tredje skaderegleringsbyrå bestrida göromål, vilka eljest ankomma på ordinarie förste byråsekreterare i lönegraden A 24 hos anstalten, må äga uppbära vikariatslön, som avses i 21 § 3 mom. civila avlöningsreglementet eller 19 § 3 mom. civila icke-ordinariereglementet. Det synes erforderligt att jämväl för budgetåret 1946/47 bibehålla ifrågavarande förordnande. Kostnaden härför kan beräknas till 8 109 kronor.

I händelse av bifall till anstaltens i det föregående framförda förslag om inrättande av en extra ordinarie byråingenjörsbefattning (Eo 21) och en extra ordinarie aktuariefattning (Eo 21) samt uppflyttning av sex befattningar från lönegraden Eo 20 till lönegraden Eo 21 tillkommer ett belopp av (6 801 + 6 801 + 6 × 393) 15 960 kronor.

Kostnaderna för avlöningar till tillfälliga tjänstemän, vilka under senast förflutna budgetår uppgått till i runt tal 225 700 kronor, kunna för nästkommande budgetår beräknas till 190 000 kronor.

Vidare erfordras till vikariatsersättningar 18 000 kronor, till ackords- och övertidsersättningar 25 000 kronor och till oförutsedda utgifter 25 000 kronor.

I tjänstledighetsavdrag beräknas avgå 15 000 kronor.

Anstalten uppskattar alltså ifrågavarande anslagspost till (1 441 000 + 171 000 + 8 109 + 15 960 + 190 000 + 18 000 + 25 000 + 25 000 — 15 000) 1 879 069 kronor eller i runt tal 1 879 000 kronor.

Anslagsposten till rörligt tillägg föreslås av anstalten höjd från 366 600 kronor till 396 000 kronor.

Det totala medelsbehovet under ifrågavarande anslag har riksförsäkringsanstalten alltså för nästa budgetår beräknat till (1 006 000 + 33 900 + 1 879 000 + 396 000) 3 314 900 kronor.

I ärendet ha utlåtanden avgivits av statskontoret och allmänna lönenämnden.

Statskontoret, som icke anser sig närmare kunna bedöma behovet av de föreslagna nya befattningarna som byråingenjör och aktuarie i lönegraden Eo 21, uttalar, att ämbetsverket icke vill göra erinran mot att kamrerartjänsten uppflyttas till lönegraden A 24 och de sex befattningarna i lönegraden Eo 20 till lönegraden Eo 21. I fråga om beräkningen av anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal anför statskontoret följande.

Posten, vilken under budgetåret 1944/45 belastats med 1 550 251 kronor och för innevarande budgetår anvisats med 1 585 000 kronor, har i föreliggande framställning för budgetåret 1946/47 uppräknats med icke mindre

än 294 000 kronor till 1 879 000 kronor och detta trots den nedgång, som beräknats inträffa i fråga om arbetsbelastningen å tredje skaderegleringsbyrån. Statskontoret kan icke finna denna anslagsstegring motiverad av den redogörelse som lämnats rörande omfattningen av verksamheten vid anstalten. Med utgångspunkt från nämnda belastningssiffra för budgetåret 1944/45 samt med beaktande av den utgiftsökning för icke-ordinarie personal, som föranletts av 1945 års riksdags beslut (prop. 237, sid. 33, riksdagens skr. nr 297) eller (27 000 + 86 500 — 3 300) 110 200 kronor ävensom de merutgifter, som uppkomma vid bifall till nu framlagda förslag om dels inrättande av en e. o. byråingenjörsbefattning och en e. o. aktuarie-tjänst, dels uppflyttning av sex befattningar från lönegraden Eo 20 till lönegraden Eo 21, dels ock medel för bestridande av en vikariatslön såsom å tjänst i lönegraden A 24 eller (15 960 + 8 109) 24 069 kronor, vill det förefalla statskontoret som om medelsbehovet å anslagsposten under budgetåret 1946/47 icke borde överskrida (1 550 251 + 110 200 + 24 069) i runt tal 1 685 000 kronor. Vid denna beräkning har hänsyn visserligen icke tagits till löneklassuppflyttningar och den omständigheten att lönerna å vissa befattningar, till vilka medel beviljades av 1945 års riksdag (jfr prop. 237/1945, sid. 38), ingå i belastningssiffran för budgetåret 1944/45 allenast för en del av året. Detta förhållande torde emellertid motvägas av att reduktion ej heller skett med anledning av den personalminskning, som kan beräknas bliva möjlig å tredje skaderegleringsbyrån.

Allmänna lönenämnden förklarar, att förslagen om inrättande av två nya befattningar i lönegraden Eo 21, den ena såsom byråingenjör och den andra såsom aktuarie, icke föranleda erinran från nämndens sida. Vidare tillstyrker nämnden den föreslagna uppflyttningen av ytterligare sex befattningar i lönegraden Eo 20 till lönegraden Eo 21. Beträffande förslaget om uppflyttning av kamrerarbefattningen från lönegraden A 22 till lönegraden A 24 finner nämnden av vad i framställningen anförts framgå, att kamreraren har icke blott att handlägga göromål, som normalt ankomma på kamrerare inom statsförvaltningen, utan även att bereda vissa ärenden rörande riksförsäkringsanstaltens fonder, av arbetsgivare deponerade säkerheter m. m. Lönenämnden finner arbetsuppgifterna vara av beskaffenhet att motivera en förbättring av kamrerarens löneställning, varför lönenämnden tillstyrker anstaltens förslag om uppflyttning av kamrerarbefattningen i lönegrad A 24.

*Departements-
chefen.*

Försvarsberedskapens upphävande har föranlett nedgång av antalet nya ärenden angående ersättning i anledning av kroppsskada under militärtjänstgöring och härmed också en minskning av arbetsbördan å militärersättningsbyrån inom riksförsäkringsanstalten. Härav betingade möjligheter att nedbringa personalen å nämnda byrå ha enligt vad jag inhämtat väl tillvaratagits. Denna personalminskning synes emellertid komma att motvägas av det behov av ytterligare personal, som den icke obetydliga ökningen av skaderegleringsarbetet jämlikt olycksfalls- och yrkessjukdomsförsäkringslagarna kan föranleda.

Riksförsäkringsanstalten har för nästa budgetår föreslagit ett mindre antal personalförändringar, som beröra personalförteckningen.

Sålunda föreslår anstalten, att befattningen som kamrerare uppflyttas från lönegraden A 22 till lönegraden A 24. Ehuru kamrerartjänsten tillkommit så sent som den 1 juli 1944 genom förändring av en aktuariebefattning i lönegraden A 21, finner jag mig likväl med hänsyn till de arbetsuppgifter som tillkomma kamreraren — främst bestyret med anstaltens fonder och av arbetsgivare deponerade säkerheter — böra biträda nu föreliggande förslag.

Anstalten hemställer vidare, att å arbetarskyddsbyrån måtte inrättas en tjänst såsom byråingenjör i lönegrad Eo 21. Byråingenjören skulle biträda den byrådirektör, vilken från och med budgetåret 1944/45 tillförts byrån för handläggning av ärenden enligt 6 a § arbetarskyddslagen. Av vad anstalten anför beträffande utvecklingen och den nuvarande omfattningen av denna ärendegrupp synes framgå, att behovet av en medhjälpare åt byrådirektören är trängande. Då sådan medhjälpare icke torde kunna erhållas genom omplacering av någon av anstaltens nuvarande befattningshavare, förordar jag, att en ny byråingenjörstjänst inrättas. Härvid bör emellertid beaktas, att 1938 års arbetarskyddskommittés väntade förslag till ny arbetarskyddsorganisation torde komma att beröra arbetarskyddsbyrån inom riksförsäkringsanstalten. Med hänsyn härtill torde ifrågavarande befattning icke nu böra göras till extra ordinarie utan förenas med ett arvode, motsvarande nettolönen i lönegrad Eo 21, löneklass 20, eller i runt tal 9 060 kronor för år. Därest ordinarie distriktsingenjör vid yrkesinspektionen förordnas att bestrida de med byråingenjörsbefattningen förenade göromålen, torde arvodet få bestämmas på sådant sätt, att han icke kommer att lida minskning i de honom såsom ordinarie tjänsteman tillkommande löneförmanerna.

För granskning av de dagsverks- och löneuppgifter, med ledning av vilka de större arbetsgivarna påföras försäkringsavgifter, föreslår anstalten, att å försäkringsbyrån inrättas en aktuarietjänst i lönegrad Eo 21. Detta förslag motiverar anstalten väsentligen därmed, att en så rättvis fördelning som möjligt av försäkringskostnaderna uppenbarligen vore av stor betydelse, att redan påbörjad granskning givit resultat, vilka tydligt påvisade behovet härav, samt att tiden för utförande av länsundersökningar beträffande arbetsgivarna i samtliga län vid bifall till förslaget komme att nedbringas från 40 till 15 år. På de av anstalten sålunda anförda skälen tillstyrker jag ifrågavarande förslag.

Vad slutligen angår anstaltens förslag om uppflyttning till lönegraden Eo 21 av två byråingenjör- och fyra byråsekreterarbefattningar i lönegraden Eo 20 skulle en sådan uppflyttning innebära fullföljande av ett från och med innevarande budgetår inlett förfarande. Liksom beträffande de befattningar, som uppflyttades per den 1 juli 1945, gäller i fråga om nu

förevarande befattningar, att dessas innehavare utföra göromål som i kvalitativt avseende icke skilja sig från dem, vilka åligga befattningshavare i 21:a lönegraden. Jag tillstyrker därför även detta förslag.

Jag övergår härefter till en beräkning av de olika posterna i riksförsäkringsanstaltens avlöningsstat för nästa budgetår.

Anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän kan alltjämt upptagas till 1 006 000 kronor.

I enlighet med anstaltens förslag torde posten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, kunna nedsättas med 3 500 kronor till 33 900 kronor.

Beträffande posten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, vilken i gällande avlöningsstat är uppförd med 1 585 000 kronor, finner jag i likhet med statskontoret, att anstaltens förslag till uppräknig av posten med ett så avsevärt belopp som 294 000 kronor icke är tillräckligt motiverat. Jag förordar, att posten i enlighet med statskontorets beräkning upptages till 1 685 000 kronor.

Utgifterna för rörligt tillägg torde kunna beräknas till 375 100 kronor.

De sammanlagda avlöningskostnaderna för riksförsäkringsanstalten skulle alltså enligt dessa beräkningar för nästa budgetår uppgå till (1 006 000 + 33 900 + 1 685 000 + 375 100) 3 100 000 kronor.

Under åberopande av det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels godkänna följande personalförteckning för riksförsäkringsanstalten:

Personalförteckning.		Lönegrad
Befattning		
<i>Tjänstemän å ordinarie stat.</i>		
1 generaldirektör	C 12
5 byråchefer	A 30
1 byrådirektör	A 28
2 förste aktuarier	A 26
3 förste byråingenjörer	A 26
2 förste byråsekreterare	A 26
1 förste aktuarie	A 24
1 förste byråingenjör	A 24
3 förste byråsekreterare	A 24
1 kamrerare	A 24
9 aktuarier	A 21
4 byråingenjörer	A 21
14 byråsekreterare	A 21
3 förste kontorsskrivare	A 17
12 kontorsskrivare	A 15

1 kassör	A 14
1 materialförvaltare	A 12
9 kansliskrivare	A 11
3 kontorister	A 9
1 värmeledningsskötare, tillika reparatör, av 1:a klass	A 8
2 förste expeditionsvakter	A 7
38 kanslibitråden	A 7
6 expeditionsvakter	A 5
100 kontorsbitråden	A 4

Tjänstemän å övergångsstat.

3 ledamöter och byrådirektörer	A 28
--------------------------------------	------

Extra ordinarie tjänstemän i högre lönegrad än den 20:e.

3 byråchefer	Eo 30
1 byrådirektör	Eo 28
1 förste byråingenjör	Eo 24
7 förste byråsekreterare	Eo 24
3 aktuarier	Eo 21
4 byråingenjörer	Eo 21
11 byråsekreterare	Eo 21;

dels godkänna följande avlöningsstat för riksförsäkringsanstalten, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1946/47:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsvis	kronor 1 006 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	» 33 900
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	» 1 685 000
4. Rörligt tillägg, förslagsvis	» * 375 100

Summa förslagsanslag kronor 3 100 000;

dels ock till Riksförsäkringsanstalten: Avlöningar för budgetåret 1946/47 anvisa ett förslagsanslag av kronor 3 100 000

2:o) Riksförsäkringsanstalten: Omkostnader, förslagsanslag.

Budgetår	Anslag	Nettoutgifter
1944/45	287 000	348 124
1945/46	308 000	—
1946/47 (förslag)	327 000	—

Kungl. Maj:t har den 8 juni 1945 fastställt följande omkostnadsstat för riks försäkringsanstalten, att tillämpas under budgetåret 1945/46:

Omkostnadsstat.

Utgifter.

1. Sjukvård m. m., <i>förslagsvis</i>	kronor	28 000
2. Reseersättningar, <i>förslagsvis</i>	»	16 000
3. Expenser, <i>förslagsvis</i>	»	253 000
4. Publikationstryck, <i>förslagsvis</i>	»	5 000
5. Övriga utgifter (omkostnader för förvaltningen av riks- försäkringsanstaltens fonder), <i>förslagsvis</i>	»	7 000
<hr style="width: 100%;"/>		
Summa kronor		309 000

Särskilda uppbördsmedel.

Inkomst av försålda publikationer samt ersättning för rätt- gångskostnader	kronor	1 000
<hr style="width: 100%;"/>		
Nettoutgift kronor		308 000

Av det för expenser upptagna beloppet ha 38 000 kronor avsetts för bränsle, lyse och vatten och 215 000 kronor för övriga expenser.

I skrivelse den 29 augusti 1945 har *riksförsäkringsanstalten* framlagt beräkningar rörande medelsbehovet för ifrågavarande ändamål för nästa budgetår.

Under förklaring, att utgifterna för sjukvård m. m. under budgetåret 1944/45 uppgått till 35 059 kronor, föreslår anstalten, att för ändamålet måtte för nästa budgetår upptagas ett belopp av 35 000 kronor.

Anstalten uttalar, att det belopp av 13 693 kronor som i reseersättningar utbetalts under sistförflutna budgetår finge anses lägre än normalt. Anledningen härtill vore, att vissa befattningshavare å arbetarskydds- och försäkringsbyråerna till följd av bristande tid varit förhindrade att företaga tjänsteresor i önskvärd omfattning. Med hänsyn härtill borde för reseersättningar icke upptagas lägre belopp än för innevarande budgetår eller 16 000 kronor.

Utgifterna för bränsle, lyse och vatten ha under budgetåret 1944/45 uppgått till 40 930 kronor, medan under samma tid för övriga expenser utgivits 248 991 kronor. För nästa budgetår uppskattar anstalten utgifterna för motsvarande ändamål till 41 000 respektive 250 500 kronor. Av sistnämnda belopp hänföra sig 49 500 kronor till städning och renhållning, 107 000 kronor till skrivmaterialier, papper, blankettryck m. m., 41 000 kronor till telegram, telefon och annonsering, 30 000 kronor till inköp och underhåll av inventarier m. m. samt 23 000 kronor till bokinköp, bindning av böcker och handlingar m. fl. ändamål. Det sammanlagda medelsbehovet

för expenser beräknar anstalten alltså till (41 000 + 250 000) 291 500 kronor.

Posten till publikationstryck, varå belastningen under budgetåret 1944/45 utgjort 3 855 kronor, finner anstalten kunna för nästa budgetår upptagas till 4 000 kronor.

Från posten till övriga utgifter bestridas omkostnaderna för riks försäkringsanstaltens fonder. Då belastningen å posten under budgetåret 1944/45 uppgått till 7 192 kronor och fonderna alltjämt växa, föreslår anstalten, att posten för nästa budgetår uppräknas med 500 kronor och alltså bestämmes till 7 500 kronor.

De särskilda upp bö r d s m e d l e n, vilka under budgetåret 1944/45 influtit med 1 599 kronor, böra enligt anstaltens mening upptagas till oförändrat belopp, 1 000 kronor.

I enlighet härmed har anstalten uppskattat det sammanlagda medelsbehovet för omkostnader under nästa budgetår till (35 000 + 16 000 + 291 500 + 4 000 + 7 500 — 1 000) 353 000 kronor.

Anslagsposten till sjukvård m. m., vilken för innevarande budgetår ^{Departements-} uppräknats med 5 000 kronor till 28 000 kronor, torde i avbidan på ytterligare erfarenhet få upptagas med oförändrat belopp. _{chefen.}

Jämväl för reseersättningar beräknar jag samma belopp som för löpande budgetår eller 16 000 kronor.

Utgifterna för bränsle, lyse och vatten beräknar jag till oförändrat belopp, 38 000 kronor. Vad anstalten anfört rörande medelsbehovet för övriga expenser synes påkalla en höjning av den härför avsedda delposten. Jag kan dock icke tillstyrka, att delposten höjes med mera än 20 000 kronor och sålunda upptages med 235 000 kronor. De sammanlagda utgifterna för expenser beräknar jag alltså till 273 000 kronor.

Posten till publikationstryck torde i enlighet med anstaltens förslag kunna nedsättas till 4 000 kronor.

För övriga utgifter torde oförändrat 7 000 kronor få avses.

Mot anstaltens beräkning av de särskilda upp bö r d s m e d l e n har jag intet att erinra.

Anstaltens omkostnader torde alltså kunna beräknas i enlighet med följande sammanställning.

Utgifter.

1. Sjukvård m. m., <i>förslagsvis</i>	kronor	28 000
2. Reseersättningar, <i>förslagsvis</i>	»	16 000
3. Expenser, <i>förslagsvis</i>	»	273 000
4. Publikationstryck, <i>förslagsvis</i>	»	4 000
5. Övriga utgifter (omkostnader för förvaltningen av riks försäkringsanstaltens fonder), <i>förslagsvis</i>	»	7 000

Summa kronor 328 000

Särskilda uppbördsmedel.

Inkomst av försålda publikationer samt ersättning för rättegångskostnader	kronor	1 000
		<hr/>
	Nettoutgift	kronor 327 000

På grund av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Riksförsäkringsanstalten*: *Omkostnader* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 327 000

3:o) **Överskridande av viss anslagspost i riksförsäkringsanstaltens avlöningsstat för budgetåret 1945/46.** Såsom framgår av det föregående har i den av Kungl. Maj:t den 8 juni 1945 fastställda avlöningsstaten för riksförsäkringsanstalten upptagits bland annat en anslagspost till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal å 1 585 000 kronor.

I skrivelse den 28 februari 1946 har *riksförsäkringsanstalten* meddelat, att för innevarande budgetår en förstärkning av sagda anslagspost erfordrades.

Anstalten erinrar härvid till en början om att anstalten i sin hösten 1944 avgivna petitaskrivelse anført, att det under då rådande förhållanden vore förenat med större svårigheter än eljest att förutse omfattningen av anstaltens verksamhet under det nästkommande budgetåret men att anstalten med hänsyn till olika på frågan inverkan omständigheter utginge från att arbetsbördan under budgetåret 1945/46 komme att vara ungefär densamma som vid tiden för skrivelsens avlåtande.

Anstalten lämnar härefter vissa statistiska uppgifter till belysande av omfattningen av anstaltens arbetsbörda, vilka uppgifter i huvudsak sammanfalla med dem, för vilka förut redogjorts vid behandlingen av frågan om avlöningsanslag till anstalten för nästa budgetår. I anslutning härtill konstaterar anstalten, att arbetsbördan i sin helhet under löpande budgetår varit icke oväsentligt större än anstalten beräknade i sin skrivelse hösten 1944. Trots att anstalten i besparingssyfte sökt vidtaga alla sådana åtgärder, som ansetts möjliga och lämpliga, hade därför en viss ökning i anstaltens personalbestånd icke kunnat undvikas. Visserligen hade nedgången i antalet militärersättningsärenden föranlett anstalten att försöksvis minska militärersättningsbyråns personal i huvudsaklig överensstämmelse med vad anstalten beräknade i sin hösten 1945 avlåtna petitaskrivelse för budgetåret 1946/47. Å andra sidan hade emellertid ökningen av försäkringsbyråns samt första och andra skaderegleringsbyråns arbetsbörda nödvändiggjort viss personalförstärkning för handläggningen av hithörande ärenden.

Riksförsäkringsanstalten framlägger härefter följande beräkningar rörande utgifterna under ifrågavarande anslagspost för budgetåret 1945/46.

Belastningen av anslagsposten för tiden 1 juli 1945—31 januari 1946 utgör 1 018 063 kronor. Kostnaden för månad utgör för närvarande omkring 144 000 kronor. Förutsatt att denna kostnad icke komme att undergå någon större förändring under återstoden av budgetåret, skulle den totala kostnaden för avlöningar till övrig icke-ordinarie personal komma att belöpa sig till $(1\ 018\ 063 + 5 \times 144\ 000)$ i runt tal 1 738 000 kronor. Emellertid är en kostnadsökning i förhållande till senaste månadsutgifterna att vänta. Uppflyttningar i löneklass från och med nästkommande kvartal kunna förväntas draga en kostnad av inemot 2 000 kronor. Under februari månad 1946 företagna nyanställningar måste vidare beräknas medföra en utgiftsökning av omkring 14 000 kronor. Härjämte pågår allttjämt i viss omfattning nyrekrytering av personal. Kostnaden härför för återstoden av budgetåret torde komma att utgöra omkring 10 000 kronor. Slutligen tillkomma omkring 21 000 kronor för avlöningar till erforderliga semestervikarier.

De sammanlagda kostnaderna under löpande budgetår för ifrågavarande slag av avlöningar ha alltså av anstalten uppskattats till $(1\ 738\ 000 + 2\ 000 + 14\ 000 + 10\ 000 + 21\ 000)$ 1 785 000 kronor, vilket belopp anstalten med hänsyn till behovet av medel för oförutsedda utgifter ansett böra höjas till 1 795 000 kronor. Anstalten har därför hemställt om medgivande att för innevarande budgetår överskrida anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal med $(1\ 795\ 000 - 1\ 585\ 000)$ 210 000 kronor.

Såsom framgår av den lämnade redogörelsen har riksförsäkringsanstalten ^{Departements-} för att på ett tillfredsställande sätt kunna fullgöra de omfattande arbets- ^{chefen.} uppgifter, som åvila anstalten, sett sig nödsakad att vidtaga förstärkningar av sin icke-ordinarie personal i en omfattning, som icke var möjlig att förutse vid fastställandet av den i anstaltens avlöningsstat för innevarande budgetår upptagna anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal. Väsentligen på grund härav torde det bliva nödvändigt att medgiva ett överskridande av nämnda anslagspost. Det belopp, varmed överskridande behöver ske, synes böra uppskattas till 200 000 kronor. Jag får därför tillstyrka, att riksdagens medgivande inhämtas till att den ifrågavarande posten får överskridas med högst sistnämnda belopp.

Under återropande av det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:ts matte föreslå riksdagen

att medgiva, att den i avlöningsstaten för riksförsäkringsanstalten upptagna anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal må för budgetåret 1945/46 överskridas med högst 200 000 kronor.

Med bifall till vad föredragande departementschefen sålunda under punkterna 1:o)—3:o) med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Maj:t Konungen, att proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Stig Hammar.